

Série - Bezbariérové trasy Prahou

Vyšehrad

- Tato trasa je publikována jako součást **série bezbariérových tras Prahou**, které jsou vhodné pro bezbariérové cestování
- Všechny publikované **trasy jsou sestaveny a prověřeny vozíčkáři**
- Hlavními kritérii při výběru vozíčkářských tras byla **bezbariérová dostupnost MHD, veřejnou dopravou nebo možnost vyhrazeného parkovacího stání, sjízdnost terénu s minimální pomocí asistence, převážně rovina-tý, zpevněný terén s pozvolným klesáním a s minimálním stoupáním**. Dalším kritériem byla síť služeb, jako je **bezbariérové sociální zařízení, občerstvení**.
- Tyto trasy vznikly i díky **podpoře společnosti**, které vám v rámci těchto mate-riálů také představíme.

TRASA 1. - Vyšehrad

Na naší první procházce navštívíme Pražský Vyšehrad, který patří dle legend k nejpamátnějším místům české historie. Každý z nás jistě četl knížky jako jsou Staré pověsti České. Na dnešní procházce budeme kouzlo této dávné historie i legend postupně objevovat i vzhledem k tomu, že Vyšehrad v sobě ukrývá množství bezbariérových možností od prohlídky památek až po kvalitní bezbariérovou restauraci.

POPIS ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ O TRASE

Začátek trasy: Stanice metra trasa C - Vyšehrad

Konec trasy: Stanice metra trasa C - Vyšehrad

Délka trasy: 4,5 km

Čas jízdy: 2 hod 30 min

Zaměření: poznávací - historické

Obtížnost: **lehká pro elektrický vozík, střední pro mechanický vozík**

Cenová hladina: zdarma

Naší první procházku zahájíme u výjezdu z metra trasy C Vyšehrad, kde se hned na počátku cesty můžete zastavit na krátkém občerstvení v Café Vyšehrad. Restaurace je bezproblémově bezbariérově přístupná i s prostornou bezbariérovou toaletou v těsné blízkosti. Z tohoto místa vyjedeme po nájezdové rampě těsně u výstupu z metra a vydáme se podél zdi ochozu Kongresového paláce lehce z kopce pozvolnou asfaltovou cestou k ulici Na Bučance. Ulici můžeme vzhledem ke slabé dopravě, která zde panuje projet, jak po chodníku, tak po silnici. Za chvíli před sebou uvidíme bránu Vyšehradské pevnosti. Zde nás očekává první malé úskalí naší cesty, které většina z vás jistě dobře zná a tím je malá křížovatka před námi, která je vybudována z velkých kostek tzv. kočičích hlav, které mohou při troše nepozornosti značně poškodit přední kolečka mechanických vozíků. Po

Vyšehrad a jeho výhledy na Pražský hrad

Rotunda sv. Martina

přejetí této křížovatky se vydáme po levé straně ulice průjezdem pod branou zvanou Táborská. Zde je povrch chodníku tvořen menšími kostkami a jízda je pohodlnější. Pokračujeme až před Jedličkův ústav.

Táborská brána nám otevřela prostor Vyšehradu a my se zde můžeme začít věnovat i jeho historii. Fakta o Vyšehradu, která jsou podložena archeologickými vykopávkami, na rozdíl od legend, které jsme zmíniovali v úvodu, jasné hovoří o tom, že před 10. stoletím nebylo na Vyšehradě zjištěno ani slovanské hradiště, natož chrámy a katolické bohoslužby. Osobou, která položila základy ke stavbě Vyšehradu, byl náš první korunovaný král Vratislav II. (1061-1092). Důvodem tohoto počinu byl boj o investituru, o právo obsazování biskupských stolců, který právě vrcholil mezi říšským císařem Jindřichem IV. a papežem. Vratislav II. v tomto zápasu podporoval císaře Jindřicha a tím se dostal do vnitřního konfliktu se svým bratrem Jaromírem, pražským biskupem. Vratislav se tehdy přestěhoval na Vyšehrad, vzdálený od Pražského hradu 4 kilometry, aby zde založil nové panovnické sídlo nezávislé na církevní moci.

Pohled na vyšehradskou skálu

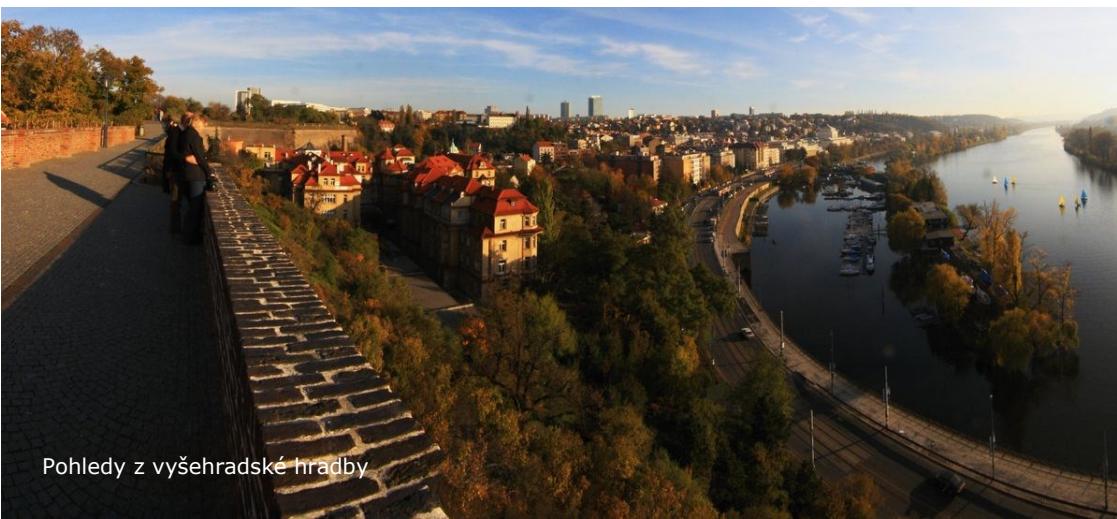
Druhé významné období Vyšehrad zažil v době panování Karla IV. (1346 – 1378). Karel IV. z úcty ke svým předkům vytvořil novou korunovační ceremonii, která ukládala budoucímu panovníkovi povinnost v předečer korunovace vykonat pouť na Vyšehrad. V této době nechal také nově zbudovat královský palác, opevnění a přestavěl kapitulní chrám sv. Petra a Pavla. Během husitských válek byla většina těchto staveb zničena. Dnes můžeme obdivovat snad jen bránu Špičku, která se nachází vpravo od nás, v místě dnešního informačního centra Vyšehradu (IC je v přízemí bezbariérové).

Vyšehradské hradby

Jedličkův ústav, vedle kterého se právě nacházíme, patří spíše k novodobým dějinám Vyšehradu. V této budově byl 1. dubna 1913 založen profesorem MUDr. Rudolfem Jedličkou první český ústav pro tělesně postižené děti. Nadace Jedličkova ústavu zde sídlí dodnes.

Naproti Jedličkovu ústavu se nachází **dům Popelky Biliánové**, spisovatelky a vlastenky, jejíž tvorba byla ze značné části věnována pražskému Vyšehradu a jeho pověstem. V letních měsících se zde také nachází další příjemné občerstvení se zahrádkou, ale pozor, v jeho blízkosti není bezbariérová toaleta. Za další branou, zvanou Leopoldova, před sebou uvidíme **rotundu Sv. Martina**. Rotunda je nejstarší dochovanou stavbou Vyšehradu. Má v průměru šest a půl metru a obvodové zdi o tloušťce téměř jeden metr. Poté co se Vyšehrad v 17. století přeměnil na vojenskou pevnost, rotunda sloužila jako skladiště střelného prachu. Následně jí

Pohledy z vyšehradské hradby

hrozila úplná zkáza, kdy měla ustoupit nové komunikaci vedoucí z Nového Města na Pankrác. Zachránil ji svými intervencemi až hrabě Chotek.. Zajímavostí, kterou určitě nepřehlédněte je zazděná dělová koule nad jižním portálem, připomínající pruské obléhání Prahy v roce 1757.

Na naší cestě téměř hned za Leopoldovou bránou odbočíme po asfaltové cestě doleva. Na tomto místě nás čeká asi 60-ti metrové prudší stoupání, které je přibližně uprostřed předěleno křížovatkou asfaltových cestiček. Zde upozorňujeme, že stoupání není možné na mechanickém vozíku zvládnout bez pomoci i přes to, že toto delší stoupání je ve skutečnosti rozděleno na dva kratší úseky, mezi nimiž je možné si na chvíli odpočinout. Nejlépe prohlídkou dřevěného dětského hřiště bezprostředně vpravo za křížovatkou cest. Hřiště je vybudováno na motivy českých bájí a pověstí. Po tomto příjemném vydýchání se můžeme rozhodnout, kudy se chceme cestou Vyšehradem ubírat dál. Pokud tento výlet pojímáme jako více odpočinkový, vydáme se od dětského hřiště rovně podél zdi vyšehradského děkanství do Vyšehradských sadů se sochami bájních českých knížat. Pro ty, kteří si chtějí procházku Vyšehradem vychutnat, doporučujeme opět zvolit krátké asfaltové stoupání vlevo a vyjet až na vyšehradské hradby. Zde nás čeká několik desítek metrů po rovině. Ale tou hlavní odměnou je nádherný výhled na pražské panorama.

Na vyšehradské hradbě se můžeme tématicky věnovat poslední historické kapitole Vyšehradu, která značně ovlivnila jeho dnešní vzhled, a to baroknímu budování vojenských pevností. Po krutých bojích 30-ti leté války a obléhání Prahy Švédy, kdy vzala za své značná část středověkého opevnění a byly vylopeny umělecké poklady Prahy, se Habsburkové přiklonili k potřebě vybudovat novou síť vojenských pevností v Čechách i na Moravě.

Vyšehrad v době budování **pevnosti** prošel velkými stavebními změnami. Stal se nejlépe opevněným místem města. Stavělo se podle plánů plukovníka Inocence hraběte Contiho a Josefa Priamího z Rovertalu. Byly vybudovány vysoké cihlové hradby ve tvaru pětihranu s nárožními baštami, vstupní Táborská brána a Leopoldova brána. Na protilehlé straně Vyšehradu, vznikla další brána zvaná Cihelná. Po roce 1742 zde začaly být budovány kasematy. Úzké 2 metry vysoké a 1,5 metru široké podzemní chodby se střílnami. Po

několika stech metrech kasematy ústí do obrovské místnosti o rozloze 330 m², která bývala shromaždištěm vojska. V tomto sále, dnes zvaném Gorlice, jsou uchovány originálny soch z Karlova mostu. Vyšehradské kasematy se také v době pruské války v roce 1744 mohli stát zkázou celého Vyšehradu. Prusové zde při svém odchodu z Prahy uložili 133 sudů střelného prachu se záměrem vyhodit vyšehradskou pevnost do povětří. Poslední voják měl odpálit doutnáky. Zkáze unikl Vyšehrad jen díky třem odvážným podskalákům, kterým se podařilo doutnáky včas odstranit. Za tento hrdinský čin byli osobně vyznamenáni Marií Terezíí a zároveň dostali doživotní roční rentu 200 zlatých. Vyšehradská pevnost byla nakonec zrušena až roku 1883, kdy se stal Vyšehrad součástí Prahy.

Na konci této části hradební zdi, která je přímo nad řekou Vltavou, uvidíme po pravé straně jednu z nejstarších částí Vyšehradu tzv. Libušinu lázeň. Pověst o ní praví, že zde se knězna Libuše koupala se svými milenci, které poté shazovala skalní proláklinou do řeky Vltavy. Tato část trasy je okouzlující zejména v době babího léta, tedy v období vlnobraní i díky tomu, že zde nedávno vznikla malá vinice. Naše cesta pokračuje mírným klesáním po jemném šotolinovém povrchu s kamínky do prostor Vyšehradských sadů, do stejného místa, kam dorazili již před pár minutami Ti, kteří se u dětského hřiště rozhodli pro pohodlnější cestu. Po pravé straně cesty nalezneme bezbariérový vstup do **gotického sklepení**, kde je výstava o historii Vyšehradu a jsou zde představeny vybrané archeologické vykopávky vztahující se k době jeho vzniku. U brány do sklepení zazvěťte na zvonek, po několika minutách vám bude otevřeno a správce výstavy vám pomůže s obsluhou bezbariérové plošiny, která vás sveze o několik metrů niž do prostoru sklepení.

Vyšehradské sady jsou dnes vyzdobeny četnými plastikami. Najdeme zde velká sousoší Josefa Václava Myslbeka, která sem byla přenesena z Palackého mostu. Všechna vychá-

Vyšehradská vinice

Vyšehradský park a jeho cesty

zejí z českého bájesloví a jde o dvojice Lumír a Píseň, Ctirad a Šárka, Záboj a Slavoj a Přemysl s Libuší. Také se zde nacházejí známé Čertovy sloupy, tři kusy kamenného patrně časoměrného sloupu starých Slovanů z pohanských dob. Sloupy váží dvě a půl tuny a dohromady měří 6 metrů. Materiál granodiorit se nikde v blízkosti nenachází a při ozáření sluncem vydává lehký zápach síry. Není tak divu, že je opředen mnoha pověstmi. Najdeme zde i jezdecký pomník sv. Václava od Jana Jiřího Bendla z roku 1678, který původně stával na Václavském náměstí uprostřed kašny.

Po prohlídce sklepení vám doporučujeme strávit příjemný oběd v prostorách Starého purkrabství, kde vás překvapí nejen krásně upravený bezbariérový prostor, ale i velmi kvalitní bezbariérová toaleta. Další cesta nás zavede přímo před **kapitulní chrám sv.**

Petra a Pavla. Tato stavba bohužel není bezbariérová, ale přesto si zde uvedeme pář informací o její historii. Dnešní novogotická úprava v sobě skrývá zbytky gotického i románského zdív. Z důležitých událostí, které jsou s tímto místem spjaté, uvedme roky 1070, kdy zde Vratislav II. založil vyšehradskou kapitulu, rok 1085 spojený s jeho korunovací – první královskou korunovací českého panovníka, nebo období vlády Karla IV., který si Vyšehrad zvolil jako výchozí bod ke korunovačním průvodům českých panovníků. Z této doby je v kostele uchován vzácný deskový obraz Madony Vyšehradské, zvané Dešťové. K obrazu právě v suchých obdobích chodívala procesí žádat o změnu počasí a obraz byl svého času také součástí slavných rudolfínských sbírek. V chrámu sv. Petra a Pavla se dle historických pramenů měla také nacházet krypta s ostatky prvních Přemyslovců. Vratislava II., jeho bratra Konráda, Soběslava I. a II. Vykopávky ovšem dodnes tuto domněnkou nepotvrdily. Současná podoba chrámu vychází z jeho poslední přestavby

v letech 1902-1903 architekta Josefa Mockera, kdy byly vybudovány vysoké pseudogotické věže a zároveň odstraněna barokní zvonice. Reliéf tympanonu hlavního portálu vytvořil Štěpán Zálešák na motivy Posledního soudu. Na průčelí chrámu je pamětní deska, která připomíná křest 14 českých knížat v Řezně roku 845 a jistě vás také zaujmou i kostelní zvonohora, která hraje několik různých melodií, vždy dle probíhajícího svátku nebo významné události. Interiér vyzdobili František a Věra Urbanovi secesními figurálními ornamenty.

Na tomto místě se také nachází další bezbariérové toalety. Vlevo od portálu chrámu Sv. Petra a Pavla vstoupíme na **Vyšehradský hřbitov a Slavín**. Vyšehrad, jako místo s velkým mytologickým významem, byl v 70. letech 19. století zástupcem vlasteneckého spolku Svatobor v čele s Františkem Palackým vybrán jako pohřebiště nejslavnějších osobností národa. Svou dnešní podobu získal v roce 1869 a patří k nejvýznamnějším pražským hřbitovům. Mramorové hrobky na jižní a východní straně hřbitova navrhl Antonín Barvitius a Antonín Wiehl navrhl novorenesanční arkády kolem okraje hřbitova a společnou hrobku národních velikánů Slavín. Celý hřbitov symbolizuje místo, kde odpočívají lidé, kteří vynikly nad své okolí svou záslužnou činností pro celou společnost, pro národ a vlast ve všech oborech kultury, vědy a hospodářství. Na vyšehradském hřbitově je pochováno na 600 významných osobností, jejich hrobky jsou vynikajícími uměleckými díly. V nepřístupném oddělení pro veřejnost se pak nachází hroby řádových sester voršilek, bartolomějek a redemptoristek.

Východem ze hřbitova, který se nachází téměř naproti jeho vchodu, pokračujeme přes dřevěnou nájezdovou plošinu stále rovně. Zde je nutné dát pozor na cestu, která je několik metrů tvořena tzv. kočičími hlavami. Pokračujeme pak po příjemné šotolině až na druhou

Úpravy aut pro invalidy

Ruční ovládání všech druhů,
mechanická i elektronická.
Komplexní řešení přepravy.
Plošiny, rampy, otočné sedačky.

Osvědčení od MD ČR a SR.
Montážní střediska v ČR a SR.

IROA-HDC s. r. o.

Lodžská 808,

181 00 Praha 8

Telefon: 233 552 309, 283 852 945

e-mail: iroa@volny.cz

internet: www.iroa.cz

Vyšehradský park a jeho cesty

terasu vyšehradské hradby s pohledem na jinou část Prahy, kterou nebylo možné vidět z hradby nad Libušinou lázní. Po prohlídce této části hradby se musíme vrátit stejnou cestou zpět před budovu starého proboštství, pak pokračujeme cestou vpravo podél této budovy, která nás zavede zpět do Vyšehradských sadů. Vyšehradské sady projedeme úhlopříčně vlevo až k zbytkům **románské baziliky sv. Vavřince**, která také bohužel není bezbariérová. Základy zdíva bazilika sv. Vavřince se nachází v bezprostřední blízkosti knížecí a královské akropole středověkého hradiště. Stavba byla původně trojlodní s příčnou lodí a půlkruhovými apsidami. Předpokládá se, že se v ní nacházela soukromá modlitebna Vratislava II. Z této baziliky pocházejí nejstarší archeologické památky Vyšehradu a těmi jsou reliéfní dlaždice s motivy sfingy, císaře Nera, gryfa a kříženice psa-lva, které jsme viděli při prohlídce gotického sklepení. Bazilika byla v roce 1420 zničena husity a již nebyla obnovena.

Technické údaje trasy:

Určeno pro: mechanický i elektrický vozík

Povrch cest: Vyšehrad - povrch cest převážně asfaltový, místy šotolina a kostky (kočičí hlavy)

Terén: převážně rovinatý nebo mírné klesání, v místech mezi Leopoldovou branou a hradbní zdí 60 metrů prudkého stoupání, které není možné zdolat bez pomoci

Přístupnost bezbariérové MHD:

všední dny: metro trasa C stanice Vyšehrad

o víkendu: metro trasa C stanice Vyšehrad

WC a občerstvení:

Café Vyšehrad - vyhovující i pro elektrické vozíky

Restaurace Starého purkrabství - výborné

Veřejné toalety u Chrámu Sv.Petra a Pavla - vyhovující i pro elektrické vozíky

Užitečné informace o bezbariérových památkách a zajímavostech na trase:

Vyšehrad:

V Pevnosti 159/5b

128 00 Praha 2 - Vyšehrad

Telefon: 241 410 352

E-mail: info@praha-vysehrad.cz

Web: <http://www.praha-vysehrad.cz>

NÁVŠTĚVNÍ DOBA:

otevřeno celoročně

! POZOR:

Bezbariérový výstup z metra stanice Vyšehrad doporučujeme pouze v jednom směru jízdy a to ve směru od stanice I.P.Pavlova. Konečná stanice v tomto směru se jmenuje Háje. V opačném směru metra není bezbariérový vstup dobře přistupný, je velmi namáhavé k němu dojet, proto ho nedoporučujeme. Při cestování metrem v opačném směru je vhodnější nastoupit do metra směr konečná trasy Háje a následující stanici s názvem Pražského povstání přestoupit na opačný směr metra. Tento přestup způsobí na vaši cestě zdržení max. 10 minut, které se vyplatí.

PRAGUE•CITY LINE

www.praguecityline.cz

www.praguecityline.com

Prague City Line turistům a návštěvníkům Prahy nabízí:

- Doporučené a přehledně zpracované turistické trasy po Praze
- Tématicky zaměřené **turistické průvodce po Praze k volnému stažení v PDF formátu** přímo z internetových stránek
- Tématicky zaměřené **tištěné turistické průvodce po Praze ZDARMA**
- **Informace** o zajímavým místech, které doporučujeme v Praze navštívit **v širokých souvislostech**, zpracovaných s originálními **texty**, řadou kvalitních **fotografií** doplněných **mapami**.
- Nabídku a informace o **ubytování** a dalších **službách**, které Praha nabízí
- **SLEVENKY**, průvodce který **šetří vaše peníze**

kontakt: **ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU o.s.**

Jagellonská 2428

130 00 Praha 3

Telefon: +420 724 333 242

E-mail: praguecityline@gmail.com